

גדלות לא נובעת מהנתונים שמקבלים, אלא רק מהעבודה שמסקיעים!

היצר מרגיע אותו שהגדול הוא הצליח בגלל הכישרונות, וההוא בגלל היחוס, או הבית הטוב שבו הוא גדל, וממילא אני שאין לי את הנתונים האלו, אין מה לצפות ממני. אבל כשרואים את רבי עקיבא שהיה בן גרים, ולא למד כלום עד גיל ארבעים, והגיע להשגות נוראות כל כך - מתרסקות כל הררי התירוצים של מי שרוצה לייאש את עצמו... המסקנה המתבקשת היא - שגדלות לא נובעת מהנתונים שקיבלו, אלא רק מהעבודה שהשקיעו, ובכל גיל ניתן להתחיל ולהצליח להעפיל במעלות התורה.

א"ל רבי אמור לתלמידך אחר וישב א"ל ומי הוא עקיבא בן יוסף א"ל אתה הוא עקיבא בן יוסף ששמך הולך מסוף העולם ועד סופו שב בני שב כמותך ירבו בישראל. [טז:] יש להבין מדוע רבי דוסא בן הרכינס אמר דווקא על רבי עקיבא כמותך ירבו בישראל? מסביר הגאון רבי שלמה לוינשטיין שליט"א שכאשר אדם שומע על גדלות של גדול שישראל, הוא מיד מתרץ את עצמו שהוא לא מסוגל להגיע לזה.

ה' לא מביא קושי או נסיון שאי אפשר לעמוד בו!

או נסיון שאי אפשר לעמוד בו. לדוגמא בדור האחרון מאז שהמציאו את המשקפיים - התרבה הצורך בהם, ורבים לוקים בקוצר ראייה, יותר מדורות קודמים. הנפקא מינה למעשה היא לענף ההשתדלות הנדרשת - שהכל לפי ההנהגה המקובלת באותו הזמן, גם אם בדור קודם הוא לא היה מקובל - כמו ביטוח רפואי. ומצד שני ניתן לראות בזה את יד ה', שהגזירה אמת והחרצות שקר - ככל שממציאים פתרונות להקל על החיים, מתגלים קשיים, ומפתחים תלות באמצעים האלו, ועצת ה' לעולם תעמוד!

וחכ"א אחת זו ואחת זו משמשת כדרכה והולכת ומן השמים ירחמו משום שנאמר {תהילים קטז-ו} שומר פתאים ה'. [יב:] הגאון רבי עזרא ברזל זצוק"ל שאל את מרן החזון איש זצוק"ל האם אין בהצטרפות לקופת חולים חסרון בביטחון? ענה לו מרן - כיון דדשו בה רבים, שומר פתאים ה'. מרן הגראי"ל שטינמן זצוק"ל היה אומר שה' מנהל את עולמו בכל דור לפי הכוחות והצרכים של אותו הדור - ולא מביא קושי

צריך להדגיש את החסיבות של הנשמה על פני הגוף!

הנה הרמב"ן ביאר שטעם האיסור להתגודד על המת נובע מהאמונה בהשארת הנפש, בכ"י מותר - כי הוא ביטוי של צער שמקובל גם כששני אוהבים נפרדים לדרכם כאן בעולם. אבל אין להפריז באבילות על הגוף, כי הנשמה והיא העיקר, רק הלכה לדרכה - המאמין בקיום הנפשות לפני ה', יודע שאנו עם סגולת ה', והבורא חשב מחשבות בלבתי ידח ממנו נידח וניתן להסביר גם את האיסור להתחלק לאגודות משום שנפש כל ישראל בשורשה העליון אחת היא, ללא פירוד, כמ"ש יומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ. המרבה מחלוקות הרי הוא מחדד את נקודת הפירוד של הגופים - ומראה שיש עדיפות לגוף על פני הנשמה - בדיוק כמו המתאבל יותר מדאי על הגוף.

אמר ליה ר"ל לר' יוחנן איקרי כאן {דברים יד-א} לא תתגודדו לא תעשו אגודות אגודות האי לא תתגודדו מיבעי ליה לגופיה דאמר רחמנא לא תעשו חבורה על מת א"כ לימא קרא לא תגודדו מאי תתגודדו שמע מינה להכי הוא דאתא ואימא כוליה להכי הוא דאתא אם כן לימא קרא לא תגודדו מאי לא תתגודדו שמע מינה תרתי. [יג:] צריך ביאור מדוע האיסור לעשות אגודות נלמד ונרמז דווקא מהפסוק בו נאסר להצטרף על מת יותר מדאי? ומה השייכות ביניהם? מסביר הגאון רבי ישראל מאיר דרוק שליט"א שהצד שווה בשני האיסורים הללו - ששניהם באים להדגיש את הזהירות שלא להחשיב את הגוף על פני הנשמה.

"מעולם עוד לא היה מלאך כמו הרבי שלי!"

האמונה, ורבי ישראל רצה לעורר אותו שהעיקר זה מידות טובות! והסביר לו - שהתורה נמסרה לחכמי הדור, שעל ידם נפסק הדין בשמים, הדין חייב להיות נקי במידות, כדי שהנגיעות לא ישחדו אותו. מהותו של תלמיד חכם היא המידות הטובות! - אדם שאין לו מידות טובות, כל המבט שלו מלא נגיעות, חסרה לו הישרות כדי לראות את האמת, וכיוון שכך - כל התורה שלו אינה תורה! אפילו אם הוא יאמר איזה דבר תורה - ואפילו אם אותו דבר תורה יהיה מכוון לאמת, זו לא תורה בחפצא! ככל שהוא יותר נקי וטהור במידות טובות - כך יש לו התבטלות מוחלטת כלפי הקב"ה, והוא יכול להעביר את דבר ה' שנמסר לנו דרך משה רבנו. מספרים שאחד פעם אמר לחתם סופר, שהרבי שלו, רבי נתן אדלר זצ"ל, היה כמו מלאך... אמר לו החתם סופר בכעס - "מעולם עוד לא היה מלאך כמו הרבי שלי!" ההבדל בינינו לבין רבי נתן אדלר הוא הבדל של רבי רבבות עולמות, אך השאלה היא מה נקודת החיים שלנו - האם האוכל שאנו אוכלים או לימוד התורה?

אי בעית אימא קודם בת קול וכגון דב"ה רובא למ"ד לא עשו דהא ב"ה רובא ומ"ד עשו כי אזלינן בתר רובא היכא דכי הדדי נינהו הכא בית שמאי מחדדי טפיה. [יד.] מבואר בגמרא שבית שמאי היו 'מחדדי טפי', ויש להבין אם כן מדוע לא פוסקים כמותם? בגמרא בעירובין [יג.] שנינו - וכי מאחר שאלו ואלו דברי אי חיים מפני מה זכו ב"ה לקבוע הלכה כמותם? מפני שנחין ועלובין היו, ושונין דבריהן ודברי ב"ש, ולא עוד אלא שמקדימין דברי ב"ש לדבריהן וכו'. יש להבין מה הקשר בין מידותיהם הטובות של בית הלל לכך שנפסקה הלכה כמותם? וכי משוא פנים יש כאן - מפני שהם מצאו חן, בחרו לפסוק כמותם? ואומר הגאון רבי אברהם ארלונגר זצוק"ל שמבואר כאן בגמרא שע"י מידות טובות זוכים לתורה! הגאון רבי שמשון דוד פינקוס זצוק"ל מסביר שרק מי שמבטל את עצמו לחלוטין יכול לקבוע את התורה, כי כל עוד ויש כאן עדיין איזושהי נקודה של 'אני' - אין זה דבר ה' בטהרתו. ומביא שהגאון רבי שמחה זיסל זיו זצוק"ל - הסבא מקלם סיפר שבאחד השנים פגש אותו רבו הגאון רבי ישראל סלנטר זצוק"ל בראש הנשנה 'ושחק בי, ושאל האם יש לי גילוי אליהו? הסבא מקלם הסביר, שבאותה תקופה הוא הרבה לעסוק בחיזוק